

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

לה.

עין משפט
גור מצוה

יא א ב מיי פ"ג מהל'
מלוה ולוה ה' ד סמנ
עשין ד' טו"ש"ע ח"מ סי'
עב טע"י :
יד ג ד מיי שם טו"ש"ע
שם טע"י זי'
זו ה מיי פ"ד מהל'
שאלה ופקדון הל' ז
סמנ עשין פס טו"ש"ע ח"מ
סי' רלא טע"י ז'
זו ו ז מיי שם פ"ח הל'
ג סמנ שם טו"ח"מ סי'
לה':
זח מיי פ"ב מהל'
מלוה הל' טו סמנ
עשין ד' טו"ש"ע ח"מ סי'
קב טע"י טו'
יח ט י ב מיי שם הל' ח
טו"ש"ע שם טע"י ז'
ל ומיי פ"ב מהל' שאלה
הל' יא טו"ש"ע ח"מ סי'
שמו טע"י ז'
יח מ מיי פ"ב מהל'
אבות הל' ז ועיין
מ"מ סמנ עשין מה
טו"ש"ע ח"מ סי' כ טע"י
ט:

תורה אור השלם
1 תמות ישרים תנחם
וסלף בוגדים יודם;
משלי יא ג
2 ועשית הקשר והטוב
בעיני ד' למען ייטב לך
ובאת וישרת את הארץ;
הטובה אשר נשבע ד'
לאבתהיך: דברים ו יח

רבינו חננאל (המשך)
נחמן כל לא ידענא
פשיעותא היא איביה
שלומי לא שילם יוד
רב נחמן לנכסיו ושם
לאפדי ויהביה לבעל
הפקדון דמי דהנהו כיפי
דפשע בהו. פי אפרנא
חזר. לסוף אישתכח
כיפי ואוקירו בדמיהן.
מריה דכיפי אמר הב
לי כיפאי וטול אפרנא
והלה אמר לא כי
אלא מעדינא דשקליית
לאפדי ובינא אנא בכיפי
וברשותי ואוקירו דון ר'
נחמן כיון דהא שומא
דשמו ליה לאפדנא שומא
בטעות הואי דהא הו
כיפי ולא אברו וקיימא
לן פקדון כל היכא
דאיתי ברשותיה דמריה
קאי לאי שומא הוא
והדר אפרנא למריה והדר
כיפי למריה. ואסיק
שומא הדרא לעולם משום
בשומא ועשית הישר
והטוב והגני מילי אם לא
מכרה אבל אם מכרה
לאחר או נתנה במתנה
או הורשה לא הדרא.
וכן אם שמו ב"ד שה
לאשה במלוה שהיא נושה
לאחרים וניסת והכניסה
שהו וזו לבעלים או
שמו שהיא אשה לנושה
שלה וניסת לא מהדרין
ליה לבעל ולא מהדרין
למריה דכדבוי דמי
וקיימא לן בעל בנכסי
אשתו לוקח הו לא
מהדר ולא מהדרין ליה
דאמר ר' יוסי ב'ד'
חגיגא באושא התקינו
האשה שמכרה נכסי מלוה
בחיי בעלה ומתה הבעל
מוציא מיד הלוקחות.

מגו דמשתבע מלוה שאינו ברשותו ב'. ה' לרכה ולרב יוסף לא
פריך אלל לאזני ורז אשי;
תהא במאמינו. זרישא לא מני לאוקמי הכי משום דהתם לא
יילא להאמינו כיון שע"י כן לא יוכל לנשבע אלל הכא אין
כאן שנועה ואע"פ שפסקיד זמא
שמאמינו שנועה שהיה יכול לגלגל
בעיני אינו חושש;
ואותבניה שריש. וז"ל דיוקרא
דכיפי הו שכתב
דעלמא כמו כפילא ולא דמי לגיזות
וללות דלותו שכן ניכר בגוף
הנהמה: אמר ר' אבהו ב'ד'. ללא
דמי לאטרסיה לשנועה דקמי כפילא
לרכא כששילם אחרי כן (ב"ק דף קמ).
דהתם משלם בללונו אלל רב נחמן
הורג לגבות אפדנו:
זבנה ב'. וז"ל וזמני לא מהדר
מה מכר ראשון לשני כל
זכות שכתב לירו וז"ל דהרששו מן
הדין נמי אין מחזיר שמכרה היא
אלל משום ועשית הישר והטוב

מהדר ולכן שני לא מהדר:
ל'וקח הו. אפי' אי הו יורש
לא מהדר כדאמר זבנה
אורסה כו' אלל משום לא מהדרין
ליה נקמיה דאי יורש הו מהדרין ליה
שהן פודה קרקע לא אזיו ואע"ג
דזכרקא ים נוחלין (ב"ב דף קטו) וזסו
ד"ה הסם מסקי לטובא ליה עבד
ליה או יורש או לוקח הא אמרינן
התם צר היכא דליכא פסידא לאחריני
לא עבדי ליה טבא ולכן הכא לא
הו כיוור משום פסידא דמלוה ולא
מהדר ממה נפשך דאפי' יורש הו
לא מהדר דר' יוסי צד חגיגא מפשה
התם דלקוחות אפסדו אנפשסיהו:
רזכ

כיפי גביה חבריה אמר ליה הב לי (ב) כיפי אמר ליה לא ידענא היכא אותבניהו
אתא לקמיה דרב נחמן אמר ליה (ב) כל לא ידענא פשיעותא היא זיל שילם לא
שילם אול רב נחמן אנביה לאפדניה מיניה לסוף אישתכח כיפי ואיקור אמר
רב נחמן והדר כיפי למריהו והדרא אפרנא למרה אמר רבא הוה יתיבנא קמיה
דרב נחמן ופרקין המפקיד הוה ואמרי ליה שילם ולא רצה לישבע ולא אהדר
לי וישפיר עבד דלא אהדר לי מאי מעמא יתתם לא אמר ר' אבהו לבי דינא הכא
אמר ר' אבהו לבי דינא למימרא דסבר רב נחמן דשומא הדר שאני התם דשומא
בטעות הוה דקא הוה כיפי מעיקרא (ב) אמרי נהרדעי שומא הדר עד תריסר
ירחי שתא ואמר אמימר אנא מנהרדעא אנא וסבירא לי שומא הדר לעולם
והלכתא שומא הדר לעולם משום שנאמר ועשית הישר והטוב פשיטא שמו
ליה לבעל חוב ואול איהו ושמה לבעל חוב דידיה אמרינן ליה לא עדיף
את מגברא דאתית מיניה זבנה (ב) אורתא ויהבה במתנה ודאי הני מעיקרא
אדעתא דארעא נחות ולא אדעתא דזווי נחות כ' שמו לה לאשה ואינסביא
או שמו מינה דאשה ואינסביא ומתה (ב) בעל בנכסי אשתו לוקח הו
לא מיהדר ולא מהדרין ליה (ב) דאמר רבי יוסי בר חנינא באושא התקינו
האשה שמכרה בנכסי מלוה בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלוקחות
אנביה

לעצמה להיות נכסי מלוה הקרן שלה והבעל אוכל פירות: בעל. בנכסי מלוה של אשתו: לוקח
נחות: ולא מהדרין ליה. היכא דשמו מינה ואינסביא ומתה וירשה בעלה וזכא להחזיר החוב ולטול הקרקע לא מני למימר וירשה
אני דכלוקח שויה רבנן ולא כיוורש: האשה שמכרה בנכסי מלוה. להיות הבעל אוכל פירות בחייה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לנשתתות
ומתה: בעל מוזיא. גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקי לה צפרק האשה בכמות (דף קמ): תקנת ארשא בגופה של קרקע
לאחר מיתה. אלמא כלוקח שוויה רבנן וז"ל אני לקחתי ראשון דאי כשאר יורש שוויה רבנן יורש שמכר אזיו נכסיו בחייו אין לו יורשה
בהן: באושא הקינו. כשהיתה סנהדרין באושא שגלתה וישבה שם סנהדרי גדולה כדאמרינן צ"ה (דף ל). גזי עשרה מסעות:

איכא לרזב הונא. שהשומר המשלם דמיים נשבע שאינה נרשומת
אנמי חיישין לשמא יוציא הא אשתבע: שיש עדים שנשרפה.
דהשתא לא אשבעינהו שהרי הביא עדים: טרה ומייסי לה. מחזר
ושאל אחר הנכנסים צביתו וימלא הגנז: וזה נשבע. הלוה
שהצבעה עליו נשבע כמה שזה
מלוה נשבע סחילה. שאינה נרשומת:
ירשא דסיפא. הוה תיובתא לרז
הונא ירשא תצבעת מלוה סיפא תצבעת
לוה ירשא דסיפא דקמני פטור
צבצבעת לוה: אגילגול שנועה. דטענה
שאין זה שנועה עם טענה שיש
זה שנועה מנגלגלן עליו שנועה
לישבע על שמהן ויגילגול שנועה
דלורייתא היא בדרשין (דף קמ):
הנא צמאמינו. הא דקמני פטור
צמאמינו לוה למלוה שאינה נרשומת:
לא קיס ליה בגייה. מימר אמר לוה
לא קיס למלוה בגייה דמשכון ללא
נמן דעתו עליו לדעת דמיו: מאי טבא
כו'. דנקט מנא למלמיה בזהי שזה
נאמן על זה זה אינו נאמן על זה:
נוה מקייס בעללו. מקרא זה תומת
ישרים נתתם אלל שאלס נאמן
וישר הוה לא היו מעשרין אותו מן
השמים שנאמר תומת ישרים נתתם:
כיפי. נזמיס: ואייווי. יתר על
דמיס שפרע לבעלים: הוה יסיבנא.
כשדן דין זה: ופרקין המפקיד הוה.
וצפרק זה היינו עוסקין: ואמרי ליה
שילם ולא רכח לישבע. קמני מתני'
דקמי כפילא והאי נמי שילס וליקמי
רווחא דלייקורי: דשומא דרז. נכסי
לוה ששמו צ"ד לבעל חוב חורין אליו
אס נתן מעות לבעל חוב כי הכא
דהדר אפדנא למרה: דשומא טעווס
הוה. דסבור היה שאכדו הנזמיס
והרי לא אכדו: דהא הו כפי
מעיקרא. שהרי צמחילת השומא
היו הנזמיס צידו ולא היה יודע
דאליו היה יודע שכן לא שמו לו
הטרקלין אלל שומא שצ"ד שמין על
שאין לו מעות והוא חייב לו הרי הוא
כמכר גמור ואינה חוזרת: אמרינן.
לבעל חוב שני: לא עדיפא. מבעל
חוב ראשון שכתב מכחו כפס שהוה
מחזירה ויטול מעותיו משום ועשית
הישר והטוב חף אתה קבל מעותין
מבעלים הלאשונים משום ועשית
הישר והטוב: זבנה אורסה כו'.
בעל חוב ששמו לו קרקע ומכרה או
שנתנה או הוריש: הני. אחרונים
או לוקח או יורש או מקבל מתנה:
אדעתא דארעא נחות. שהיא קרקע
שלהם ולא שיקבלו מעות דאליו בעל
חוב אית ציה משום ועשית הישר
והטוב דאמרינן לא היה לך עליו אלל
מעות והרי הן לך אלל אלו קרקע
קנו: ואנסביא. אפילו לא שמחתן
לבעלה בכמותה להיות נכסי לאל

ברזל שהן קניוין לבעל אלל עיכבתן
הו. דין לוקח נתנו צו חכמים הלכך
הו. היכא דשמו מינה ואינסביא ומתה וירשה בעלה וזכא להחזיר החוב ולטול הקרקע לא מני למימר וירשה
אני דכלוקח שויה רבנן ולא כיוורש: האשה שמכרה בנכסי מלוה. להיות הבעל אוכל פירות בחייה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לנשתתות
ומתה: בעל מוזיא. גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקי לה צפרק האשה בכמות (דף קמ): תקנת ארשא בגופה של קרקע
לאחר מיתה. אלמא כלוקח שוויה רבנן וז"ל אני לקחתי ראשון דאי כשאר יורש שוויה רבנן יורש שמכר אזיו נכסיו בחייו אין לו יורשה
בהן: באושא הקינו. כשהיתה סנהדרין באושא שגלתה וישבה שם סנהדרי גדולה כדאמרינן צ"ה (דף ל). גזי עשרה מסעות:

בכדור
ב' נאלה דמקא כהן וז"ל
ופריך רב אשי כהן שבע
שאלו נשמתו והלך שבע
כמה היה שיה וכו'
ה' נאלה דמקא כהן וז"ל
ופריך רב אשי כהן שבע
שאלו נשמתו והלך שבע
כמה היה שיה וכו'
ב' נאלה דמקא כהן וז"ל
ופריך רב אשי כהן שבע
שאלו נשמתו והלך שבע
כמה היה שיה וכו'

(א) נאלה דמקא כהן וז"ל
(ב) שבעות מג: ע"ש
(ג) וצ"ק ח"א: (ד) לקמן
מנ"א (ה) לבל מ: (ו) וצ"ב
קלמ: (ז) לקמן ח: כמות
נ: עמ: צ"ק פ: צ"ה ג
קלמ: (ח) ג"י קשא לרז
הנא,

הגהות הב"ח

(א) ג' אמר רבא אמר
רב יוסף שיש עדים
(ב) שם לו
כיפא אמר: (ג) שם זבנה
אורתא: (ד) תוב' ד"ה
זבנה וז"ל מהדר בינמא
מה מכר:

מוסף רש"י

שומא. ששמו צ"ד לבעל
חוב קרקע הלוה. הדר.
אס מעות לו
עד שנה (וע"ה ע"א).
האשה שמכרה בנכסי
מלוה בחיי בעלה. הקין
(כחובו ג') שאלס יומת
בעלה זכא הני ואלס
ממות היא וירשה בעל
ויפרקי, וכפי מלוו הן
נכסים שפעל לה מנת
איהו או שהסכים קרקעות
שלא נישמו בכמותה,
ולא קיבל בעל עליו
אחריות, אוכל פירותין
ממיה כמקנת חכמים מתח
פירקה, והכי מוקי מלוה,
שמולג ומתפרק בעל שאלס
הפירות מלגתה הלאש
(ושב"ם ב"ב קטו). ומתה.
ובעל יורש אותה הבעל
חוכה (לקמן ב"ב קטו)
מוציא מיד הלוקחות.
שוויה רבנן לוקח הוא
לוקח (שם פ' ה' ח"א)
(ג) דאפי' דעלמא קין
פירות לאו קנין הגוף
דמי, בעל בנכסי שמו
אלמוה רבנן לשעריה
משום איהו וכו' לוקח
לאשון (ב"ב פ"ה) ומינין
לפי אהי מירתה האם,
שאלס יומת בעלה בחייה
יעלם הלוקח (ושב"ם ב"ב
יג).